

# UPUTSTVO ZA AUTORE

*Journal of Central Banking Theory and Practice* je međunarodni, recenzirani časopis koji izdaje Centralna banka Crne Gore. Časopis izlazi tri puta godišnje i objavljuje visokokvalitetne naučne i stručne radove iz oblasti centralnog bankarstva, monetarne politike, bankarstva, finansijskog nadzora i upravljanja u centralnim bankama.

Poseban naglasak stavlja se na originalna istraživanja sa komparativnim pristupom i međunarodnom perspektivom, kao i na radove koji doprinose razvoju teorijskih i praktičnih politika u oblasti centralnog bankarstva i finansijskih sistema.

Časopis se objavljuje na **engleskom jeziku**.

## DOSTAVLJANJE RADOVA

Radovi se dostavljaju isključivo na engleskom jeziku, u elektronskoj formi na e-mail časopisa: **jcbtp@cbcg.me**. Za dostavljanje i publikovanje radova ne naplaćuje se nadoknada.

## PROCES RECENZIJE

U postupku recenzije primjenjuju se najstrožiji standardi koji podrazumijevaju dvostruku „slijepu“ recenziju. Svaki rad nakon prijema podliježe pregledu od strane urednika, i ukoliko se procijeni da je prikladan za časopis, šalje se dvojici recenzenata na recenziju. I autori i recenzenti u ovom procesu ostaju anonimni. Na osnovu ocjena i preporuka recenzenata, urednik odlučuje o prihvatanju rada za publikovanje, eventualnoj potrebi revidiranja rada, ili odbijanju publikovanja rada. Autori od kojih se zatraži da revidiraju svoj rad, obavezni su da ponovo dostave rad sa izmjenama urađenim na osnovu preporuka recenzenata i/ili urednika časopisa.

Redakcija časopisa zadržava pravo na metodološko podešavanje radova u skladu sa propozicijama časopisa i standardima engleskog jezika.

Konačna verzija rada pripremljena za prelom biće poslata autoru/autorima na odobrenje.

## UREĐIVAČKI STANDARDI I OČEKIVANJA

Pored formalnih zahtjeva, *Journal of Central Banking Theory and Practice* primjenjuje jasne uređivačke standarde u pogledu naučnog doprinosa i metodološke utemeljenosti.

Časopis daje prioritet radovima koji:

- pružaju originalna istraživanja od značaja za centralno bankarstvo, monetarnu politiku, bankarsku superviziju ili finansijsku stabilnost;
- pokazuju metodološku dosljednost u skladu sa savremenim istraživanjima u ekonomiji i finansijama;
- nude preporuke relevantne za ekonomske politike, zasnovane na čvrstim empirijskim ili teorijskim okvirima;
- imaju komparativnu ili međunarodnu perspektivu, po potrebi.

## EMPIRIJSKI I METODOLOŠKI STANDARDI

Empirijski radovi moraju jasno objasniti izvore podataka, način konstrukcije varijabli, kao i korišćene i identifikacione strategije.

- Prednost će imati istraživanja koja uključuju testove robusnosti, alternativne specifikacije ili druge oblike validacije rezultata.
- Isključivo deskriptivni, narativni ili radovi zasnovani na percepciji (npr. ankete, analiza sadržaja) moraju pokazati jasnu relevantnost za politiku centralnog bankarstva, kao i dovoljan nivo analitičke dubine.
- Radovi sa ograničenim skupovima podataka, slabom identifikacijom ili isključivo korelacionim rezultatima mogu biti vraćeni autorima prije upućivanja na postupak recenzije.

## UPOTREBA ALATA ZASNOVANIH NA VJEŠTAČKOJ INTELIGENCIJI

**Autori su dužni da navedu upotrebu alata zasnovanih na vještačkoj inteligenciji (AI) u pisanju, uređivanju ili analizi podataka.**

***Declaration of AI Use (Izjava o korišćenju vještačke inteligencije) mora biti uključena kao poseban odjeljak u rukopisu, nakon odjeljka *Conclusions* a prije *References*.***

Npr. *During the preparation of this manuscript, the authors used [name and version of the AI tool] for [specific purpose, e.g., language editing, grammar improvement, or data processing]. All AI-generated outputs were critically reviewed, edited, and approved by the authors, who take full responsibility for the final content of the manuscript.*

Upotreba alata zasnovanih na vještačkoj inteligenciji ne oslobađa autore pune odgovornosti za originalnost, tačnost i naučni kvalitet rada.

Tekst generisan uz pomoć alata zasnovanih na vještačkoj inteligenciji, a bez značajnog originalnog intelektualnog doprinosa autora, nije prihvatljiv.

## ZAHVALNICE

Odjeljak *Acknowledgements* (Zahvalnice) treba da bude uključen nakon glavnog teksta rada i prije odjeljka *References* (a nakon *Declaration of AI Use*, ako postoji). Ovaj odjeljak može se koristiti za iskazivanje zahvalnosti za finansijsku podršku, institucionalnu ili tehničku pomoć, kao i za doprinose pojedinaca koji ne ispunjavaju kriterijume za autorstvo.

Npr. *The authors acknowledge [individuals/institutions/funding bodies] for their support and contributions to this research.*

## AUTORSKA PRAVA

Radovi dostavljeni časopisu **ne smiju biti ranije objavljeni**, niti u isto vrijeme poslati na razmatranje ili prihvaćeni za objavljivanje u nekim drugim časopisima.

Autori su odgovorni za dobijanje dozvole od vlasnika autorskih prava za reprodukciju podataka, tabela, citata, ilustracija koje su ranije objavljeni na drugim mjestima putem bilo kojeg sredstva komunikacije. Autori su odgovorni za autentičnost informacija iz rada.

## **PRIPREMA RADA**

Kako bi se proces recenzije ubrzao, molimo da se rad pripremi u skladu sa sljedećim instrukcijama:

### **Struktura rada**

Radovi treba da uključuju sljedeće djelove: naziv rada, osnovne podatke o autoru (ime i prezime, e-mail autora, instituciju zaposlenja, grad, država), apstrakt, ključne riječi, JEL klasifikaciju, uvod, materijale i metode, rezultate, diskusiju/zaključak i literaturu.

Rad može imati najviše dvadeset strana.

### **Formatiranje rada**

Radovi se dostavljaju u elektronskoj formi, u **Microsoft Word** formatu, na papiru **A4 (210 × 297 mm)**.

Margine: **lijeva i desna 25 mm, gornja i donja 35 mm.**

### **Prva strana**

- **Naslov rada:** velika slova (UPPERCASE), 18 pt, bold, centrirano.
- **Autor(i):** ime i prezime ispod naslova, 12 pt, italic.  
Uz ime autora navodi se fusnota sa e-mail adresom.
- **Institucija autora:** ispod imena, isti font i veličina.

### **Apstrakt i klasifikacije**

- **Apstrakt, ključne riječi i JEL klasifikacija:** 9 pt, italic.

### **Naslovi**

- Naslovi prvog nivoa: 13 pt, bold
- Naslovi drugog nivoa: 12 pt, bold
- Ostali podnaslovi: 11 pt, italic
- Svi naslovi su **lijevo poravnati**.

### **Osnovni tekst**

- Font: **Times New Roman**, 11 pt
- Prored: **1**
- Poravnanje: obostrano (justify)
- Razmak između pasusa: jedan prazan red
- Pasusi se ne uvlače.

## Tabele i grafikoni

- Tabele i grafikoni moraju biti **centrirani**, numerisani prema redosljedu pojavljivanja i naslovljeni:
    - *Tabela 1. Naziv tabele*
    - *Grafik 1. Naziv grafika*
  - Naslovi: 10 pt, italic
  - Izvori podataka navode se ispod tabele ili grafika, 9 pt, italic, centrirano.
  - Grafikoni se dostavljaju i u **izvornom Excel formatu**.
  - Slike i šeme dostavljaju se u **JPG ili TIF formatu** (minimum 300 dpi) ili kao **EPS** (vektorski format), radi pripreme za crno-bijelu štampu.
- 

## CITIRANJE I LITERATURA

Za navođenje referenci u tekstu i izradu spiska literature koristi se **APA 7 stil citiranja**.

**Upućivanja (reference) u tekstu** se navode u okviru rečenica i paragrafa i za svaku referencu u tekstu trebalo bi navesti puni naziv u spisku literature (references) na kraju rada. **Molimo provjerite da su sve reference citirane u tekstu i da je spisak literature potpun.** Upućivanja se vrše ubacivanjem prezimena autora i godine objavljivanja rada u zagradi na odgovarajućim mjestima u tekstu.

Npr: “.... expansion of cash and bank loans (Goodhart, 2005)...“

Ukoliko se autor ili godina objavljivanja rada pojavljuje kao dio teksta onda u zagradi navesti samo informaciju koja nedostaje.

Npr: “...like Mishkin (1999) pointed...”

Kada rad ima dva autora citiraju se oba svaki put kada se referenca pojavljuje u tekstu, redosljedom kojim se pojavljuju u radu (Borio & Drehmann, 2009). Ukoliko rad ima tri ili više autora, navodi se samo prezime prvog autora i oznaka “et al.” kojom se označava učešće drugih autora (Bindseil et al., 2011).

U slučaju korporativnog autora (agencija, institucija, udruženje, itd.) ime autora se navodi svaki put kada se referenca pojavljuje u tekstu (World Trade Organization – WTO, 2000). U nekim slučajevima se puno ime autora daje samo pri prvom citiranju, a u svim narednim se navodi skraćena (WTO, 2000). **Nazivi u listi literature (references) se ne skraćuju**, tj. u unosu u listi literature treba koristiti puni naziv organizacije, isti naziv koji se pojavljuje u prvom navođenju. Ako je u pitanju grupa/korporativni autor i izdavač, ne ponavljajte njegov naziv dvaput. Umjesto toga, uklonite izdavača iz unosa u listi literature.

Kada rad nema autora kao referenca u tekstu koriste se prve dvije ili tri riječi naslova rada. Naslov se piše pod navodnicima ako je članak ili poglavlje bez autora, a u *kurzivu* ako je knjiga, izvještaj ili web stranica:

Citiranje u tekstu bez autora: (“*Climate change impacts*,” 2020)

Knjiga ili izvještaj bez autora: (Handbook on composites, 2018)

Spisak literature (references): Umjesto autora stavlja se naslov djela, a zatim godina, izdavač ili URL ako je online. Npr: Handbook on composites. (2018). OECD Publishing.

Za navođenje dijela izvora i direktno citiranje neophodno je pored autora i godine izdanja, navesti i stranu na kojoj se nalazi tekst koji se citira (Cass & Shell 1980, p.. 253...)

Spisak **literature** (references) navodi se na kraju rada abecednim redom po prezimenu autora na sljedeći način:

**Za knjige:** Prezime autora, inicijal(i) imena (godina izdavanja). *Naslov knjige se piše u kurzivu sa prvim velikim slovom. DOI ako postoji (URL ako nema DOI i knjiga je u elektronskom formatu, a ne iz baze podataka).* Nije potrebno navoditi mjesto izdavanja ili baze podataka prilikom citiranja štampane knjige ili izvještaja. Kada su autor i izdavač isti, izostavite i izdavača.

Npr. Krugman, P. (2009). *How Did Economists Get It So Wrong?* New York: New York Times.

Npr. Canty, P. & Heider, M. (2012). *Inflation Markets: A Comprehensive and Cohesive Guide.* London: Risk Book

Za knjige sa četiri ili više autora upisuju se imena svih autora (prezime i inicijal(i) imena).

Npr. Defusco, R., McLeavey, D. W., Pinto, J.E., Runkle, D.E., & Anson, M. J. P. (2015). *Quantitative Investment Analysis.* Second edition. John Wiley & Sons.

**Za poglavlje u monografiji ili zborniku radova:** Prezime autora, inicijal(i) imena (godina izdavanja). Naslov poglavlja, U *Naslov monografije – zbornika radova*, ur. Ime i prezime urednika, strane.

Npr. Drašković, B. (2010). „Liderstvo i konkurentnost”, U *Kuda ide konkurentnost Srbije?*, ur. Nebojša Savić i Goran Pitić, 122-134.

**Za radne studije:** Prezime autora, inicijal(i) imena (godina izdanja). Naslov radne studije. Izdavač, Radna studija i broj radne studije

Npr. Fabris, N. & Kalezić, Z. (2008). Analiza tržišta nekretnina. Centralna banka Crne Gore, Radna studija 15

**Za zakone i pravilnike:** Naslov publikacije u kojoj je zakon objavljen (godina izdavanja). *Naslov zakona.* Mjesto izdavanja: Izdavač, broj/godina.

Npr. Službeni list Crne Gore (2010). *Zakon o Savjetu za finansijsku stabilnost.* Podgorica: Službeni list Crne Gore, br. 44/10.

**Za publikacije organizacija/institucija i druge izvještaje:** Naziv organizacije/institucije (godina izdavanja). *Naslov publikacije.*

Npr. Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) (2008). *Handbook on Constructing Composite Indicators: Methodology and User Guide*

**Za članke u časopisima:** Prezime autora, inicijal(i) imena (godina izdanja). Naslov članka. *Naziv časopisa, broj (sveska), strane.*

Npr. Hadri, K. (2000). Testing For Stationarity in Heterogeneous Panel Data.. *Econometrics Journal*, 3(2), 148-161.

## Za elektronske izvore:

**Članci u online časopisima:** Prezime autora, inicijal(i) imena (datum objavljivanja). Naslov članka. *Naziv časopisa, broj (sveska), strane. doi*

Kada online djelo ima i URL i DOI, navodi se samo DOI.

Za djela koja imaju URL, ali nemaju DOI, navodi se URL, pod uslovom da je link funkcionalan za čitaoca.

I DOI i URL trebaju da budu prikazani kao hiperlinkovi (tj. počinju sa „http://” ili „https://”).

Pošto hiperlink direktno vodi čitaoca do sadržaja, **nije potrebno koristiti izraze** "Retrieved from" ili „Accessed from” prije DOI-a ili URL-a.

Npr. Giuli, F. & Manzo, M. (2009). Enhancing Bank Transparency: What Role for the Supervision Authority? *Panoeconomicus*, 56(4), 435-452. doi: 10.2298/PAN0904435G

Ukoliko časopis nema DOI broj onda se umjesto njega navodi direktni URL članka ili, ako URL nije stabilan, URL početne stranice časopisa. "Retrieved from" se koristi samo ako je sadržaj nestabilan ili se može mijenjati.

### Članak sa DOI:

Smith, J. (2020). Financial stability in emerging markets. *Journal of Economic Studies*, 47(3), 123–145. <https://doi.org/10.xxxx>

### Članak bez DOI, stabilan URL:

Petrović, A. (2019). Macroeconomic indicators and growth. *Economic Review*, 34(2), 45–60. <https://www.economicreview.org/archives/34-2>

**Elektronske knjige:** Prezime autora, inicijal(i) imena (datum objavljivanja). *Naslov knjige. Law and Economics* <http://www...>

Npr. Cooter, R. (2000). *Introduction to Law and Economics* [http://works.bepress.com/robert\\_cooter/56](http://works.bepress.com/robert_cooter/56)

**Web stranica ili dokument:** Prezime autora, inicijal(i) imena, (datum objavljivanja). Naslov dokumenta. <http://www...>

Npr. Cochrane, J. (2009, September 16). How Did Paul Krugman Get It So Wrong? [http://faculty.chicagobooth.edu/john.cochrane/research/papers/krugman\\_response.htm](http://faculty.chicagobooth.edu/john.cochrane/research/papers/krugman_response.htm).

Ukoliko se web dokument sastoji od više web stranica, navodi se URL početne ili naslovne strane dokumenta.

Ukoliko ne postoji datum objavljivanja dokumenta onda se umjesto datuma piše (n.d.), a iza web adrese u zagradi navodi se datum pristupanja web stranici (Accessed at: datum pristupanja). Datum pristupa se navodi samo ako se sadržaj može promijeniti (npr. wiki stranice ili Google Docs linkovi), ali se **ne navodi za stabilne izvore** (npr. članci, izvještaji, knjige).